

AFGØRELSE

24. maj 2024

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800
www.ufm.dk
CVR-nr. 3404 2012

Sagsnummer NVU
2023-12

Sagsnummer
2024-15

Ved mail af 20. december 2023 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte

forskningsinstitutionen (forskningsinstitutionen) en anmeldelse

indgivet af

anmelder (anmelder) vedrørende

anmeldte (anmeldte),

idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte i sit produkt

produktet (produktet)

har plagieret ved i en række tilfælde at have tilegnet sig tekst uden retmæssig kreditering af

kilden (kilden)

Anmelders kilde er et bachelorprojekt, som anmelder indleverede på forskningsinstitutionen. Anmeldte var vejleder for anmelder i forbindelse med (*tekst udeladt*) arbejde med bachelorprojektet. På daværende tidspunkt var anmeldte ansat som (*tekst udeladt*) ved forskningsinstitutionen.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på møder den 5. februar og 23. april 2024 og har truffet afgørelse om, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer Mikael Friis Rasmussen (formand), professor, ph.d. Janne Rothmar Herrmann, professor, ph.d. Klemens Kappel, professor, ph.d. Knud Jørgen Jensen, lektor, ph.d. Hanne Lakkenborg Kristensen, professor, ph.d. Charlotte Kroløkke, professor, dr.med. Mogens Holst Nissen og professor, ph.d. Helle Prætorius Øhrwald.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed

Anmelder har til støtte for anmeldelsen anført, at anmeldte har plagieret i produktet, idet produktet for store deles vedkommende består af direkte gengivelse fra anmelders kilde. Anmelder rettede i [...] henvendelse til forskningsinstitutionen og gjorde opmærksom på, at anmelder havde skrevet kilden, og at anmeldte, som var anmelders tidligere bachelorvejleder havde planer om at offentliggøre en artikel i *(tekst udeladt)*. Anmelder udtrykte overfor forskningsinstitutionen bekymring for, at kilden ikke var krediteret i artiklen og gjorde gældende, at anmelder ikke var blevet kontaktet af anmeldte i forbindelse med anmeldtes udarbejdelse af artikeludkastet. Anmelder rettede endvidere henvendelse til tidsskriftet, hvor artikeludkastet var indgivet. Produktet blev offentliggjort i *(tekst udeladt)*. Anmelder har oplyst, at anmeldte gav anmelder tilbud om medforfatterskab efter produktet blev offentliggjort.

Anmeldte har navnlig anført, at anmeldte tilbød anmelder medforfatterskab, umiddelbart efter anmelders kontakt til tidsskriftet, hvilket anmelder afviste.

Retsgrundlag

Sagen er behandlet efter lov om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

I henhold til lovens § 2, stk. 1 finder loven anvendelse på følgende sager:

- 1) *Sager, der vedrører forskning udført med hel eller delvis offentlig dansk støtte.*
- 2) *Sager, der vedrører forskning udført ved en offentlig dansk forskningsinstitution.*

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 2, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne), at

Efter praksis i UVVU har det afgørende element for, hvorvidt en sag falder inden for reguleringen vedrørende videnskabelig uredelighed, været, om der er tale om forskning udført med hel eller delvis dansk offentlig støtte, forskning udført af personer ansat på danske offentlige forskningsinstitutioner, samt forskning udført ved brug af danske offentlige forskningsinstitutioners faciliteter.

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Af de almindelige bemærkninger til loven, afsnit 3.4.3.1, fremgår:

Definitionen af ovennævnte tre begreber foreslås efter amerikansk forbillede indsat i stedet for den tidligere eksempelopregning i UVVU-bekendtgørelsen, som udgår. Begrebernes udfoldelse i lovteksten forventes at bidrage til en forståelse af, hvad der omfattes af videnskabelig uredelighed. Det må samtidig erkendes, at man, bl.a. pga. forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder, ikke på forhånd præcist kan opliste alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskning.

Af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, fremgår blandt andet:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatel-grænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt og nævnets kompetence

Det fremgår af sagens oplysninger, at anmeldte under udformningen af det omhandlede produkt, var tilknyttet en offentlig dansk forskningsinstitution. Nævnet

lægger til grund, at anmeldte på det pågældende tidspunkt var ansat ved *forskningsinstitutionen*, og at anmeldte som ansat ekstern lektor og vejleder for bachelorstuderende har gjort brug af forskningsinstitutionens faciliteter (computer, materiale el. andet). Efter en konkret vurdering af de foreliggende oplysninger finder nævnet, at anmeldtes forhold er omfattet af nævnets kompetence, jf. lovens § 2, stk. 1, nr. 1.

Det produkt, som anmeldelsen vedrører, er en artikel, der er offentliggjort i et videnskabeligt tidsskrift, som anvender fagfællebedømmelse før offentliggørelse. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor i henhold til lovens § 4, stk. 1, kompetent til at behandle sagen.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering – både efter de regler, der gjaldt for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, og de nugældende regler – ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En iThenticate- eller Urkund-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet har ved afgørelsen taget udgangspunkt i 12 tilfælde, som anmelder særligt har redegjort for i sin anmeldelse.

Almindelige bemærkninger om plagiering

Nævnet bemærker, at der som udgangspunkt er begrundet mistanke om plagiering, når et stykke af en tekst, der er af en vis længde, er overtaget fra en anden tekst, der typisk er skrevet af en anden forfatter, uden retmæssig kreditering, det vil sige uden tydelig kildeangivelse og markering. En læser må således ikke være i tvivl om, hvilke tekststykker der er forfatterens egne, og hvilke der er citerede eller parafraserede.

Som anført i lovbemærkningerne, se ovenfor under *Retsgrundlag*, indebærer bl.a. *forskningens dynamiske karakter og varierende praksisser på tværs af forskningsområder*, at det ikke er muligt på forhånd præcist at oplyse alle forhold og adfærd, som kan udgøre videnskabelig uredelighed i et konkret tilfælde. I

sager, der drejer sig om plagiering, betyder det navnlig, at vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger plagiering, skal foretages i lyset af den praksis, der er gældende inden for det konkrete forskningsområde.

For alle forskningsområder gælder, at hvis der er foretaget tydelig kildeangivelse og markering ved ordret gengivelse, er der ikke tale om plagiering. Markering ved ordret gengivelse kan f.eks. ske ved brug af kursivering eller citationstegn. Ved indledning af en ordret gengivelse af en tekst med f.eks. *Som anført af NN...* forudsætter retmæssig kreditering, at det af sammenhængen fremgår, hvor den ordrette gengivelse slutter.

Korrekt parafrasering indebærer, at en forfatter bearbejder andre forfatteres tanker og ideer og formulerer dem med egne ord og egen sætningsstruktur samt med kildehenvisning til de arbejder, hvor disse tanker og ideer er beskrevet. Hvis der alene er sket en mindre ombytning af ord og sætninger, samt ændring af ord med synonymer, er der tale om plagiering, hvis der ikke krediteres retmæssigt (kildeangives).

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

De enkelte tilfælde

Nedenfor er tekststykker citeret og gengivet i to kolonner med henblik på sammenligning.

I tilfælde nr. 1 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
(tekst udeladt) 64 ord	(tekst udeladt) 73 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 2 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
<i>(tekst udeladt) 133 ord</i>	<i>(tekst udeladt) 105 ord</i>

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden. Det kan konkret ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte i sin tekst har tilført enkelte ord og ændret sætningsstrukturer.

I tilfælde nr. 3 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
<i>(tekst udeladt) 86 ord</i> <i>(tekst udeladt) 29 ord</i>	<i>(tekst udeladt) 80 ord</i>

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 4 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
<i>(tekst udeladt) 144 ord</i> <i>(tekst udeladt) 81 ord</i> <i>(tekst udeladt) 8 ord</i>	<i>(tekst udeladt) 149 ord</i> <i>(tekst udeladt) 68 ord</i>

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 5 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
(tekst udeladt) 141 ord	(tekst udeladt) 108 ord [...] (tekst udeladt) 67 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 6 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...] og [...]
(tekst udeladt) 217 ord	(tekst udeladt) 142 ord (tekst udeladt) 111 ord [...]

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 7 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
(tekst udeladt) 10 ord (tekst udeladt) 49 ord	(tekst udeladt) 12 ord (tekst udeladt) 37 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden. Det kan konkret ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte i sin tekst har henvist til den samme kilde, som kilden henviser til.

I tilfælde nr. 8 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
(tekst udeladt) 53 ord: ...(tekst udeladt) 81 ord [...] (tekst udeladt) 2 ord	(tekst udeladt) 57 ord [...] (tekst udeladt) 19 ord: (tekst udeladt) 81 ord (tekst udeladt) 2 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 9 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...-...]
(tekst udeladt) 55 ord	(tekst udeladt) 70 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 10 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
(tekst udeladt) 54 ord	(tekst udeladt) 46 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden. Det kan konkret ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte i sin tekst har henvist til den samme kilde, som kilden henviser til.

I tilfælde nr. 11 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...]
(tekst udeladt) 82 ord	(tekst udeladt) 9 ord (tekst udeladt) 74 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sine tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden.

I tilfælde nr. 12 er der i anmeldelsen henvist til tekstsammenfald på produktets side [...], linje [...] og side [...], linje [...-...], side [...], linje [...], side [...], linje [...] i kilden.

Citering af anmeldtes produkt, s. [...]	Citering af kilden, s. [...], [...-...]
(tekst udeladt) 149 ord	(tekst udeladt) 20 ord [...] (tekst udeladt) 195 ord

På dette grundlag er det dokumenteret, at anmeldte med sit tekstafsnit, der er citeret ovenfor, har brugt tekst fra kilden uden at kreditere kilden. Det kan konkret ikke føre til en anden vurdering, at anmeldte i sin tekst har henvist til den samme kilde, som kilden henviser til.

Nævnets samlede vurdering

Anmeldte har i 12 tilfælde brugt tekst fra den samme kilde, herunder ved direkte oversættelse fra dansk til engelsk, uden at kreditere kilden retmæssigt, se tilfælde 1-12.

Under hensyn til de enkelte tilfældes karakter og omfang finder nævnet, at anmeldte i hvert fald ved grov uagtsomhed har tilegnet sig teksterne uden retmæssig kreditering. Det, som anmeldte har anført angående tilbud om medforfatterskab til anmelder efter produktets offentliggørelse, kan ikke føre til et andet resultat. Anmeldte har derfor plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Omfanget af tilfælde, deres karakter og placering i produktet, herunder i produktets konklusion, samt at der er plagieret betydende afsnit, som vedrører titel, analyse og konklusioner fra kilden, medfører, at den samlede plagiering ikke har haft ringe betydning ved rapporteringen af forskningen, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

Nævnet finder derfor, at der foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Mikael Friis Rasmussen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til forskningsinstitutionen

